herpy

SKINKAR

Monkey Skink

Corucia zebrata

Världens största skink: en lugn, trädlevande växtätare från Salomonöarna med en gripsvans som fungerar som ett femte ben. *Corucia zebrata* lever i familjegrupper, föder stora, levande ungar och kräver ett högt, fuktigt och välventilerat terrarium samt gott om färska blad. En art för den erfarne hållaren med tålamod.

Familj: Scincidae

FAKTARUTA

DJURET

Vuxenstorlek	**60-80 cm** total längd inkl. svans
Vikt	**500-850 g**
Livslängd	**15-25 år**
Aktiv	**I skymningen och på natten**
Levnadssätt	**Trädlevande**
Biotop	**Regnskog**
Svårighetsgrad	**Erfaren**

SKÖTSEL

Min. terrarium	**120 × 60 × 120 cm** L × B × H för 1 vuxet djur
Temperatur, dag	**24-28 °C**
Värmeplats	**29-31 °C**
Temperatur, natt	**21-24 °C**
Luftfuktighet	**70-80 %**
Vatten	**Vattenskål**
UVB	**Rekommenderas** Fergusonzon 2
Föda	**Frukt och växter**
Hålls	**Ensamma, parvis eller i grupp**

AVEL

Fortplantning	**Levandefödande**
Kullstorlek	**1-2 ungar**
Dräktighet	**180-240 dagar**

SKYDD OCH PAPPER

CITES	**Bilaga II**
EU-bilaga	**Bilaga B**
IUCN	**Nära hotad (NT)**

Om arten

Corucia zebrata är världens största skink. Vuxna djur blir 60-80 cm inklusive svansen, som utgör mer än hälften av längden, och väger 500-850 g. Kroppen är lång och kraftig med korta, starka ben, och huvudet är triangulärt med små, runda ögon. Fjällen är mörkgröna, ofta med ljusbruna eller svarta prickar, och buken varierar från ljusgul till olika gröna nyanser. Tårna har tjocka, krökta klor som ger ett säkert grepp om grenarna.

Svansen är kraftig och fullt gripande, och djuret använder den som ett femte ben när det klättrar. Till skillnad från de flesta andra skinkar kan arten inte kasta av svansen. Käkarna är starka, men tänderna är små och används för att skära växtföda. Arten orienterar sig framför allt med luktsinnet och tungan, men har också bra syn. Artnamnet *zebrata* syftar på de zebraliknande banden som de flesta djur har.

Det finns två underarter. *C. z. alfredschmidti* från de nordvästra öarna har svart ögonvita och är lite mindre och lättare än nominatformen *C. z. zebrata*, som har vit ögonvita. Hanar har ett bredare huvud och en smalare kropp än honor samt ett V-format mönster av fjäll vid kloaken, som honorna saknar.

Arten är lugn och långsam i sina rörelser, men en vuxen skink kan bita hårt om den pressas. Avföringen kommer ofta och luktar kraftigt, och det måste man räkna med i vardagen.

Utbredning och livsmiljö

Corucia zebrata finns på Salomonöarna i sydvästra Stilla havet. Nominatformen lever på Choiseul, New Georgia, Santa Isabel, Guadalcanal, Nggela, Malaita, Makira, Ugi och Owaraha. *C. z. alfredschmidti* finns på Bougainville och Buka, som geografiskt hör till Salomonöarna men politiskt till Papua Nya Guinea, och på Shortlandöarna. Typlokalen är Makira (tidigare San Cristobal).

Beståndet är pressat av omfattande skogsavverkning och av jakt, eftersom arten äts lokalt. Den stora exporten till djurhandeln drabbade tidigare bestånden hårt.

> **Naturlig utbredning:** Salomonöarna och Papua Nya Guinea.

LIVSMILJÖ

Arten lever uteslutande i träden, uppe i skogens kronskikt. Vuxna djur håller typiskt revir i ett träd, ofta en strypfikon (*Ficus*), när det växer födoväxter i kronan. Den finns också i träd i delvis avverkad skog och i odlade trädgårdar, så länge födoväxterna finns där.

På dagen sover djuret i hålrum i träden eller ihopkrupet mot en gren, och det är aktivt i skymningen och på natten. Djuren lever i små familjegrupper, en så kallad circulus, med vuxna och ungar i olika åldrar. Både hanar och honor försvarar gruppen och kan vara fientliga mot främmande skinkar. Salomonöarna ligger nära ekvatorn, så klimatet är varmt och fuktigt med små variationer över året. Temperatur och fukt i artens livsmiljöer har inte mätts.

Skötsel

TERRARIET

Arten lever hela livet i träden och behöver ett högt terrarium. En vuxen skink behöver minst 120 × 60 × 120 cm (längd × bredd × höjd), och höjden är viktigare än golvytan. Ett par eller en liten grupp behöver motsvarande mer plats. I ett mindre terrarium finns för lite klätterutrymme, och avföringen hopar sig snabbt.

Inred med kraftiga, vågräta grenar som är minst lika tjocka som djurets kropp och stadigt fastsatta, för en vuxen skink är tung nog att rycka ner lösa delar. Sätt korkplattformar på flera höjder och minst två slutna gömslen på olika höjd där djuret kan pressa in sig och sova. Levande växter som pothos och philodendron ger skydd och fukt och blir gärna uppätna.

Använd ett fuktbevarande bottenlager av kokosmull på 8-10 cm djup, gärna som ett bioaktivt bottenlager med hoppstjärtar och gråsuggor. Undvik spån av tall och ceder, som avger skadliga ångor, och sand, som kan ge förstoppning. Terrariet ska ventileras väl, till exempel med nät nertill på ena sidan och upptill på motsatt sida, så att luften rör sig utan drag. Stillastående, fuktig luft ger luftvägsinfektioner. Dörrar i fronten är bättre än öppning i taket, eftersom rörelser uppifrån upplevs som hotfulla.

Läs mer: Foderdjur: hållning och avel

TEMPERATUR

Arten behöver måttlig värme. På dagen ska temperaturen vara 24-28 °C, och en varm plats högt upp i terrariet får nå 29-31 °C. På natten får den sjunka till 21-24 °C. Överhettning är en större fara än lite för låga temperaturer, eftersom arten är anpassad till de jämna förhållandena i en tropisk trädkrona.

Använd en värmelampa eller ett keramiskt värmeelement i en armatur ovanför nät, så att djuret inte kan röra lampan, och låt värmen komma uppifrån, där djuret sitter. En värmepanel under taket ger en jämn värme utan en skarpt varm punkt. Alla värmekällor ska styras av en termostat. Värme nerifrån hjälper bara lite, eftersom arten sällan är på botten. Mät temperaturen på den höjd där djuret sover och äter.

Läs mer: Värme och temperatur

LUFTFUKTIGHET OCH VATTEN

Luftfuktigheten ska vara 70-80 %. Den hålls med sprutning 2-3 gånger om dagen eller ett automatiskt sprutsystem, ett fuktigt bottenlager och levande växter. En hygrometer på djurets egen höjd visar om nivån håller. För låg fuktighet ger problem med hudömsningen och uttorkning, och för hög fuktighet utan luftutbyte ger luftvägsinfektioner och bakterietillväxt, så ventilationen är lika viktig som sprutningen.

Byt vattnet i en låg skål varje dag. Många djur dricker helst droppar från blad och grenar, så spruta ordentligt, och använd ett droppsystem om djuret inte dricker ur skålen. Skrynklig hud, insjunkna ögon och svårigheter med hudömsningen är tecken på för lite vätska.

Läs mer: Luftfuktighet, sprayning och ventilation

LJUS OCH UVB

Arten är mest aktiv i skymningen och kan hållas utan UVB om D3 ges via fodret, men ett svagt UVB-ljus rekommenderas. Ferguson-zon 2 är en uppskattning utifrån artens levnadssätt i skuggan och skymningen. Använd ett T5-rör med omkring 6 % UVB, monterat inne i terrariet eller direkt ovanför nät, för glas och plast stoppar nästan allt UVB. Närmaste sittplats ska vara 20-30 cm från röret, och det ska finnas tät lövverk och gömslen utan UV.

Håll en daglängd på 12 timmar hela året, som vid ekvatorn. LED-ljus i dagsljusfärg ger vanlig belysning och är bra för växterna. Ljus som dämpas långsamt upp och ner morgon och kväll passar en skymningsaktiv art. Byt UVB-röret enligt tillverkarens anvisning.

Läs mer: Ljus och UVB Läs mer: Kalk, vitaminer och tillskott

UTFODRING

Corucia zebrata är växtätare och äter i naturen blad, blommor, frukt och skott från flera växter, bland annat *Epipremnum*, som djuret tål trots de många oxalatkristallerna. Kosten ska vara bred och färsk. Grunden är mörkgröna blad som grönkål, sennepskål, maskrosblad och endiv, som utgör den absoluta merparten av maten. Komplettera med gröna bönor, squash, sötpotatis, paprika och sockerärtor. Frukt som banan, mango, papaya, fikon och bär ges bara i små mängder, eftersom sockret ger magproblem. Blommor av hibiskus, maskros och krasse äter djuret gärna.

Pudra grönsakerna lätt med kalk 2-3 gånger i veckan, och ge ett vitamintillskott för kräldjur en gång i veckan. Spenat och rödbetsblad ska inte vara fast föda, eftersom de binder kalken. Arten reagerar fortfarande på doften av insekter, men animalisk föda är onödig och bör högst vara ett sällsynt undantag.

Ge maten på kvällen, när djuret är vaket, och ta bort rester på morgonen så att de inte mögnar i den fuktiga luften. En vuxen skink äter stora mängder, så räkna med en stor förbrukning av färska grönsaker. Ungar äter avföring från de vuxna för att få de tarmbakterier som ska smälta växtfödan.

BETEENDE OCH HANTERING

Arten är lugn och medveten i sina rörelser och flyr sällan. Känner den sig hotad öppnar den munnen och fräser, och en vuxen skink kan bita smärtsamt genom huden. Dra dig tillbaka när den varnar, och dra aldrig bort ett djur från en gren. Gripsvansen är mycket stark, så lossa den försiktigt eller vänta tills djuret själv släpper.

Vänjningen tar veckor till månader. Sitt vid terrariet under djurets aktiva tid, lägg därefter in handen utan att gripa efter djuret, och låt skinken själv kravla upp. Stötta hela kroppen och låt svansen få tag. Många djur lär sig känna sina fasta skötare. Håll passen lugna och korta.

I naturen lever arten i familjegrupper, och djur i fångenskap vilar ofta tätt ihop. Främmande djur accepteras inte alltid i en etablerad grupp, och både hanar och honor kan vara aggressiva mot nya. Ett enskilt djur klarar sig bra, men ett par eller en liten familjegrupp motsvarar bäst artens natur. På dagen ligger skinken nästan orörlig, och det är normalt.

Avel

KÖNSMOGNAD OCH KÖNSBESTÄMNING

Djuren växer långsamt och är först fullvuxna efter 3-4 år. Åldern vid könsmognad är inte känd. Hanar har bredare huvud, smalare kropp och ett V-format mönster av fjäll vid kloaken, som honor inte har. Använd mönstret och huvudformen, inte storleken, för att könsbestämma djuren, och låt en veterinär bekräfta det om du är osäker.

PARNING

Parningssäsongen och vad som utlöser parningen är inte känt. Arten är social, och ett stabilt par eller en familjegrupp klarar sig bäst. Nya djur accepteras inte alltid i en grupp. Djur från olika öar får ofta inga ungar tillsammans, förmodligen för att bestånden på öarna skiljer sig åt, så sätt ihop avelspar av djur med känt och likadant ursprung. Avel i fångenskap går långsamt, eftersom bara en unge föds åt gången och dräktigheten är lång.

ÄGGLÄGGNING OCH KULLAR

Arten föder levande ungar och lägger inte ägg. Honan närer fostret genom en moderkaka, en sällsynt egenskap hos kräldjur. Dräktigheten varar 6-8 månader, och nästan alltid föds en unge. Tvillingar förekommer, och trillingar är en stor sällsynthet. Med den långa dräktigheten blir det högst en förlossning per år.

I samband med förlossningen är honan mycket skyddande och kan vara aggressiv mot andra djur. Vuxna djur kan äta nyfödda ungar, och dödfödslar förekommer, så en dräktig hona flyttas ofta till ett eget terrarium före förlossningen. Ge henne ro, flera gömslen och gott om föda. Ungen äter fosterhinnorna och äter inget annat de första två dagarna.

INKUBATION

Det finns inga ägg att kläcka, eftersom ungarna föds levande. Dräktigheten varar 6-8 månader, vilket motsvarar siffran i rutan. Honan ska ha gott om kalk, D3 och en varierad föda under hela dräktigheten. Håll temperatur och luftfuktighet stabila, undvik stress, och hantera henne inte i onödan.

UPPFÖDNING AV UNGAR

Ungarna är stora vid födseln, omkring en tredjedel av de vuxnas längd. Hos nominatformen är de omkring 30 cm långa och väger 175 g, hos *C. z. alfredschmidti* omkring 29 cm och 80 g. I naturen stannar de i familjegruppen i 6-12 månader och skyddas av både föräldrarna och andra vuxna. Vid omkring ett års ålder, ibland tidigare, flyttar de ut för att bilda en ny grupp. Bor ungen för sig själv ska den ha ett mindre, men lika högt och fuktigt terrarium med samma förhållanden som de vuxna.

Ge samma grönsaker som till de vuxna, finhackade och varje dag, och se till att det finns kalk och D3. Ungarna får tarmbakterierna genom att äta avföring från vuxna, så ge dem tillgång till färsk avföring från friska vuxna om de inte bor i gruppen. Väg dem regelbundet. Tillväxten är långsam, och de är först fullvuxna efter 3-4 år.

Hälsa och vanliga misstag

Corucia zebrata blir sällan sjuk under rätta förhållanden, och de flesta problem beror på fukt och luft. De typiska är:

- Luftvägsinfektion vid hög fuktighet utan ventilation. Tecknen är väsande andning, öppen mun, slem vid näsborrarna och nedsatt aptit.
- Problem med hudömsningen vid för låg fuktighet. Huden ömsas i flingor över flera dagar, och rester på tår, svansspets och runt ögonen kan snöra av blodtillförseln. Mjuka upp dem med ett kort, ljummet bad, eller spruta mer.
- Uttorkning, som visar sig som skrynklig hud och insjunkna ögon.
- Brist på kalk och D3 vid ensidig kost.
- Bakterier från den rikliga avföringen i det varma, fuktiga terrariet. Gör rent varje dag.
- Parasiter hos vildfångade djur, som upptäcks med ett avföringsprov hos veterinären.

Hitta en veterinär med erfarenhet av kräldjur innan du behöver en. Kontakta veterinären vid viktminskning, utebliven aptit eller andningssvårigheter.

Läs mer: Köp av djur: uppfödda djur, vildfångst och transport

Fråga alltid dina kunniga bekanta

Guiden är ett bra ställe att börja på, men den kan inte ersätta erfarenhet. Djur är olika, och mycket av det viktigaste lär man sig av dem som har hållit arten i åratal. Prata med en uppfödare, en erfaren djurhållare eller en veterinär med kunskap om kräldjur och groddjur innan du skaffar djuret - och igen om något verkar fel.